

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Bc. Kristýna Jirásková
Studijní program: Elektronická kultura a sémiotika
Název diplomové práce: BIG DATA a ochrana osobních údajů v době kapitalismu dohledu
Jméno posuzovatele/ky: Vít Gvoždiak, Ph.D.

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Formální struktura a úprava práce, úplnost povinných částí práce, gramatická a stylistická stránka, korektní a jednotné uvádění zdrojů.

Hodnocení (0-10 bodů): 4

Připomínky a komentáře:

Formální struktura a úprava práce jsou standardní. V některých částech má text volnější styl, spíše žurnalistický, než odborný [např. „Jeho přijetí jakožto běžného stavu vede k tomu, že si ve svých okovech ještě zpíváme.“ (s. 30); „zatímco si společnost Google zvesela dále používala svou službu“ (s. 40)], v některých je jazyková úroveň zcela substandardní [např. „V poslední kapitole této práce budou určitá teoretická východiska aplikována na vybrané situace, s nimiž se lze denně setkávat a čímž bude představena role GDPR v současnosti.“ (s. 43); „V dnešní době tak, jako je možné tyto údaje využívat pro aktivity, které jsou vysloveně dovolené zákonem, přinášející mnoho výhod, je možné je i zneužívat.“ (s. 44)]. Celkově se práce vyznačuje jazykovou/stylistickou nevyrovnaností – tato nevyrovnanost koresponduje s rozdíly mezi částmi, kde autorka parafrázuje (k tomu viz též bod C), a částmi, které autorka píše sama.

B) Struktura práce

Jasně formulování problému, vymezení cíle a jeho soulad s obsahem práce, celková koncepce a struktura práce, adekvátnost postupu a návaznost jednotlivých částí práce.

Hodnocení (0-10 bodů): 4

Připomínky a komentáře:

Práce si klade za cíl „představit detailněji dohledový kapitalismus“, „podrobněji [se] věnovat problematice ochrany osobních údajů z právního hlediska, tedy z pohledu GDPR“ a otázkám, zda je možné „rizikům kapitalismu dohledu na základě přijetí GDPR zabránit, či je alespoň omezit“ (s. 8–9). Toto – relativně adekvátní – vymezení se sice propisuje do celkového rozvrhu práce, ale z hlediska obsahu práce se realizuje spíše neuspokojivě. První tři kapitoly – věnující se otázce velkých dat, kapitalismu dohledu a GDPR – formou parafrází uvádějí východiska či faktografický rámec a představují spíše před-kritickou fázi práce. Tyto kapitoly zároveň zaujímají drtivou většinu rozsahu. Ke klíčové otázce vztahu GDPR a kapitalismu dohledu se autorka dostává až na s. 79, věnuje ji zhruba 6 stran a výklad má spíše anekdotickou povahu.

C) Rozbor tématu

Identifikování a vysvětlení základních pojmů a koncepcí, rozsah a relevantnost použité literatury, úroveň práce s odbornou literaturou, adekvátnost výkladu použitých textů.

Hodnocení (0-10 bodů): **3**

Připomínky a komentáře:

Rozbor tématu je nejproblematictějším aspektem předkládané práce. Většinu textu totiž tvoří parafráze několika vybraných monografií – přestože jsou parafráze relativně pečlivě indikovány (vždy na konci odstavců), jedná se o přístup nestandardní a rozhodně by neměl tvořit většinu diplomové práce. V této podobě DP připomíná spíše (strukturované) výpisky z četby S. Zuboffové, J. Navrátila a V. Oliberiusové a J. Oliberiusové (a několika málo dalších). Fakticky se diplomová práce „rozboru“ věnuje pouze na několika málo stranách v kap. 4 a tento rozbor je navíc spíše deklarovaný, než skutečně provedený. Na s. 79 autorka píše: „Předmětem zájmu je primárně dospět k odpovědi na otázku, kterou si práce pokládá, a tedy, jakou roli GDPR v současnosti zastává, zdali je úspěšné či nikoli.“ V první části 4. kapitoly se pak věnuje otázkám cookies. Nepředkládá ale žádnou analýzu, pouze popis a určitý náznak klasifikace. Tuto část zakončuje konstatováním, že „situace ohledně souborů cookies, která byla až donedávna předmětem sporu, se začala ubírat správným směrem, neboť došlo ke zvýšení povědomí o daném účelu shromažďování dat a též k adekvátnímu zajištění ochrany osobních údajů, zejména prostřednictvím možnosti subjektů udělovat kdykoli souhlas či nesouhlas se zpracováním“ (s. 81). Práce například neproblematizuje skutečnost, že navzdory preciznímu formulování způsobů udělování (a odvolávání) souhlasu (řekněme technickým aspektům) je pro většinu uživatelů úkon udělení souhlasu automatický, tzv. cookies lištu považují spíše za rušivý element, který nijak nereflektují. Ve zbývajících částech čtvrté kapitoly autorka upozorňuje na porušení GDPR ze strany společností Meta, TikTok a Amazon. Vzhledem k tomu, že neuvádí žádné parametry, na základě kterých posuzuje úspěšnost fungování GDPR (= primární otázka práce), nemůže předložit ani žádnou jinou odpověď než tu, že některé společnosti GDPR porušují.

D) Aspekt originality

Vlastní autorská analýza řešeného problému, schopnost samostatně a tvořivě uvažovat a navrhnout řešení, vlastní argumentační a formulační úroveň.

Hodnocení (0-10 bodů): **2**

Připomínky a komentáře:

K formulačním aspektům viz bod A. K analytickým a argumentačním aspektům viz body B a C.

E) Význam práce

Formulování jasných a zdůvodnitelných závěrů, adekvátnost a úplnost splnění cílů práce, celková odborná úroveň a přínos práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **3**

Připomínky a komentáře:

Na základě bodů A–D konstatuji, že celková úroveň textu je spíše substandardní. Adekvátně vymezené téma bylo zpracováno způsobem, který neodpovídá běžným DP. Cílů, které si práce klade, spíše nedosahuje – kapitalismus dohledu a problematika GDPR jsou detailněji představeny formou nekritických parafrází a jejich vzájemné spojení se redukuje na několik málo příkladů porušování GDPR.

Otázky na obhajobu:

- (1) Pokuste se naznačit, na základě jakých parametrů by měla probíhat evaluace aktuální podoby GDPR?

Součet bodů (0-50 bodů): **16**

Celkové hodnocení (známka)*: 3

Hodnotící stupnice:

50-40 bodů: 1 – výborně

39-25 bodů: 2 – velmi dobře

24-15 bodů: 3 – dobře

14-0 bodů: 4 – nedostatečně

* V případě, že některý z okruhů hodnocení A), B), C), D) je hodnocený počtem bodů 0, práce je klasifikována známkou 4.

Datum: 13. 8. 2023

.....
podpis